

Yttrande

Datum
2025-04-25

Diarienummer
6.9.17-01682/2025

Regeringskansliet
Försvarsdepartementet
fo.remissvar@regeringskansliet.se

Betänkandet Skärpt kontroll av utländska fastighetsförvärv (SOU 2024:84)

(Ert diarienummer Fö2024/02010)

Jordbruksverket har beretts tillfälle att yttra sig över ovan rubricerat betänkande.

Jordbruksverket välkomnar ur ett beredskapsperspektiv den föreslagna lagstiftningen och ser utredningen som välskriven och förslagen som väl underbyggda. Jordbruksverket har dock några anmärkningar och kommentarer till de delar av förslagen som rör den föreslagna nya lagstiftningen och kopplingen till jordförvärvslagen (1979:230).

Begreppet förvärvstillstånd

Det bör övervägas om man kan använda ett annat begrepp än "förvärvstillstånd" i den nya lagstiftningen. Även om begreppet förvärvstillstånd i äldre lagstiftningar har använts för flera typer av tillstånd, så är det numera ett vedertaget begrepp, starkt förknippat med prövningen av förvärv av lantbruksegendom enligt jordförvärvslagen. Jordbruksverket anser därför att det är olyckligt att använda sig av samma terminologi i en ny lag, då det riskerar att leda till begreppsförvirring för såväl myndigheter som för fastighetsmarknadens olika parter.

En ny avslagsgrund i jordförvärvslagen

Utredningen har bedömt att det inte vore ändamålsenligt om tillstånd enligt jordförvärvslagen beviljades i fall där förvärvet riskerar att skada väsentliga totalförvarsintressen. Därför föreslås införandet av en ny avslagsgrund i 10 a § i jordförvärvslagen. Den nya bestämmelsen innebär att förvärvstillstånd enligt jordförvärvslagen ska vägras om det för sökandens rätt att förvärva fastigheten krävs tillstånd enligt lagen om vissa utländska förvärv av fast egendom och i lag föreskriven tid för sökande av sådant tillstånd har gått ut eller ansökan om tillstånd har avvisats eller avslagits.

Jordbruksverket anser att eftersom syftet med den nya förvärvslagen är helt skilt från syftet med jordförvärvslagen bör det övervägas om det istället för att införas en ny avslagsgrund i jordförvärvslagen vore tillräckligt att en kontroll av om nödvändiga tillstånd finns görs av Lantmäteriet vid lagfartsprövningen eller vid genomförandet av en fastighetsbildningsåtgärd. Som förslaget nu är utformat finns det en risk att flera myndigheter gör motsvarande utredning och prövning av om

förvärvet omfattas av det nya kravet på tillstånd. Om föreslagen avslagsgrund ska införas i jordförvärvslagen är det viktigt att den utredningsåtgärd som ska vidtas blir avgränsad och effektiv.

Jordbruksverket vill även framhålla att om förslaget genomförs kan det få konsekvenser för Jordbruksverkets och länsstyrelsernas handläggningstid av vissa ärenden om förvärvstillstånd enligt jordförvärvslagen.

Undantagen från lagens tillämpningsområde

Det föreslås ett antal undantag från lagens tillämpningsområde vilket gäller situationer där statlig kontroll bedömts som mindre behövlig. En av de situationer som föreslås undantas från prövning är förvärv som sker genom testamente. Jordbruksverket vill i sammanhanget upplysa om att det i delbetänkandet av 2023 års jordförvärvsutredning (SOU 2024:73) föreslås att jordförvärvslagen ska ändras så att juridiska personers förvärv av lantbruksegendom genom testamente ska omfattas av förvärvsprövning. Om förslaget i den senare utredningen blir verklighet bör frågan övervägas om det samma ska gälla även inom ramen för lagen om vissa utländska förvärv av fast egendom.

I detta ärende har generaldirektören Christina Nordin beslutat. Folke Cerenius har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också Olof Johansson, Anna Orestig, Sara Hanberger och chefsjuristen Ida Lindblad Hammar deltagit.

Christina Nordin

Folke Cerenius

Yttrandet har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till

fo.rs.remissvar@regeringskansliet.se

li.registrator@regeringskansliet.se